

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sžak/6/2021
Identifikačné číslo spisu: 6019200687
Dátum vydania rozhodnutia: 14. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:6019200687.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci sťažovateľky (pôv. žalobkyne): Y. M., nar. X.X.XXXX, bytom S. XXXX/XX, XXX XX . I., W. Y., právne zastúpená advokátskou kanceláriou Hrčka - Sabó, s.r.o., Advokátska kancelária, Obchodná 187/6, 078 01 Sečovce, proti žalovanému Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Sládkovičova 25, 974 05 Banská Bystrica, v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-136-004/2019-SK zo dňa 20. septembra 2019, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/271/2019-161 z 21. októbra 2020, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky mení rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/271/2019-145 z 21. októbra 2020 tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-136-004/2019-SK zo dňa 20. septembra 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Sťažovateľke p r i z n á v a nárok na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB5-2344-006/2019-PP z 8. júla 2019 rozhodol podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o pobyte cudzincov“ alebo „ZoPC“) o zrušení prechodného pobytu žalobkyne na území Slovenskej republiky na účel podnikania udelený podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte

cudzincov, pretože žalobkyňa správne orgánu uviedla nepravdivé alebo zavádzajúce údaje. V druhom výroku prvostupňový správny orgán podľa § 11 ods. 1 písm. p) zákona o pobyte cudzincov rozhodol, že štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol zrušený prechodný pobyt je povinný vycestovať do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, ak nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu.

2. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový správny orgán uviedol, že žalobkyňa mala udelený prechodný pobyt na účel podnikania podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov s platnosťou od 22.3.2018 do 30.3.2020 ako konateľka spoločnosti Sara Trading & Construction, s.r.o., Banská Bystrica. Pri udelení prechodného pobytu žalobkyňa preukazovala zabezpečenie ubytovania počas prechodného pobytu v Z. W., I. T., V. XX, O. O.. Následne po udelení prechodného pobytu dňa 7.5.2018 žalobkyňa oznámila správne orgánu zmenu adresy prechodného pobytu a požiadala o vydanie dokladu o pobyte. Ako doklad potvrdzujúci zabezpečenie ubytovania počas pobytu správne orgánu predložila zmluvu o nájme bytu na adrese Z. W. XX, O. O.. Prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie odôvodnil preverovaním fyzickou kontrolou oprávnenosti pobytu vykonanou 15.4.2019, výsluchom susedy H. O., obsahom znaleckého posudku znalca Ing. Oravkina č. 15/2019, vyjadreniami Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a. s. a Stredoslovenskej energetiky a. s. a tiež skutočnosťou, že vlastník nehnuteľnosti túto neprístupnil správne orgánu a ospravedlnil sa služobnou cestou do zahraničia. Prvostupňový správny orgán dôvodil, že 15.4.2019 bola v súvislosti s iným konaním vykonaná podľa § 75 zákona o pobyte cudzincov kontrola oprávnenosti pobytu, plnenia podmienok pobytu a dodržiavania povinnosti u cudzincov na adrese Z. W. XX, O. O.. Pri kontrole sa nikto v nehnuteľnosti nezdržiaval. Objekt pôsobil neudržiavane, fasáda objektu bola popraskaná s opadanou omietkou, okná s popraskanými nátermi a miestami vypadaným tesniacim tmelom okolo sklenenej výplne. Na budove neboli funkčné zvončeky a okná boli bez akéhokoľvek tienenia, t. j. nemali žiadne záclony ani žalúzie. Správny orgán uviedol, že predmetná nehnuteľnosť bola predmetom exekúcie a pre potreby výkonu exekúcie predajom nehnuteľnosti bol Ing. Oravkinom vyhotovený znalecký posudok č. 15/2019, z ktorého je zrejmé, že budova je neobývaná a bez rozsiahlej rekonštrukcie je momentálne neobývateľná. Ďalej správny orgán vyhodnotil vyjadrenie Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a. s. a Stredoslovenskej energetiky a. s. o spotrebe energií na danej adrese tak, že spotreba pitnej vody 1m³ za obdobie od 11.1.2017 do 20.2.2019 a spotreba elektrickej energie 23kWh za obdobie od 1.1.2018 do 11.6.2018 predstavuje neprimerane nízke hodnoty, ktoré potvrdzujú, že budova nie je využívaná na bývanie. Prvostupňový správny orgán ďalej vyhodnotil aj vyjadrenie obyvateľky susediacej nehnuteľnosti na adrese Z. W. XX H. O., ktorá potvrdila, že v budove dlhodobo min. 10 rokov nikto nebýva a nikdy tam nevidela ani sa sietiť. Z úradného záznamu č.p. PPZ-HCP-BB5-485-037-2019-PP prvostupňový správny orgán zistil, že v rámci konania evidovaného pod týmto číslom bol majiteľ nehnuteľnosti opakovane v súlade s § 38 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní vyzvaný na sprístupnenie predmetu ohliadky budovy. Majiteľ X. Z. na výzvu predmet ohliadky neprístupnil a ospravedlnil sa služobnou cestou v zahraničí. Správny orgán z takto vykonaného dokazovania vyvodil záver, že predmetná nehnuteľnosť je dlhodobo neobývaná a neobývateľná, nie je vybavená žiadnym nábytkom, do objektu zateká, budova má vysokú vlhkosť muriva a objekt vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu. Podľa správneho orgánu je zrejmé, že žalobkyňa v nehnuteľnosti nikdy reálne nebývala. Konanie žalobkyne spočívajúce v predložení dokladu o zabezpečení ubytovania na tejto adrese, bolo vyhodnoteného ako účelové a zavádzajúce s cieľom deklarovať splnenie podmienky zabezpečeného ubytovania počas prechodného pobytu na území Slovenskej republiky. Tieto skutočnosti posúdil prvostupňový správny orgán právne tak, že boli naplnené dôvody zrušenia prechodného pobytu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Správny orgán vyhodnotil aj vplyv zrušenia prechodného pobytu k jeho dôsledkom, pričom dospel k záveru, že dôvod zrušenia prechodného pobytu nebude neprimeraným dôsledkom pre žalobkyňu.

3. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB2-136-004/2019-SK zo dňa 20. septembra 2019 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) na základe odvolania žalobkyne rozhodol tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia k odvolacej námietke týkajúcej sa neexistencie zákonnej povinnosti zdržiavať sa 24 hodín na deklarovanej adrese, žalovaný konštatoval, že ak účastníčka konania uviedla správne orgánu adresu prechodného ubytovania je viac než logické, že sa bude na tejto adrese reálne aj zdržiavať. Bolo

preukázané, že na adrese Z. W. XX O. O. dlhodobo nikto nebýval. Bežné zdržiavanie sa na akejkoľvek adrese pobytu je sprevádzané známkami bežného pohybu osôb cez hlavný vchod, obzvlášť ak išlo celkovo o jedenásť ľudí, vrátane maloletých detí a navyše cudzincov, ktorí sú nápadnejší pre miestne obyvateľstvo ako občania Slovenska, čo by susedia určite zaregistrovali. Takisto spotreba elektrickej energie a vody, ktoré prirodzene patria k bežne obývanému objektu, navyše v celkovom počte 11 osôb, by sa nepohybovali na skoro mizivých číslach spotreby. Zákon síce neustanovuje spôsob a miesta prevádzania osobnej hygieny, avšak tvrdenie žalobkyne, že bežnú osobnú hygienu tak ona, ako aj ďalších 10 ľudí žijúcich na predmetnej adrese, mohli vykonávať na verejnej plavárni, je podľa posúdenia žalovaného viac než nereálne.

4. K námietke týkajúcej sa spochybnenia potvrdenia Mesta Banská Bystrica o súhlase s ubytovaním žalobkyne, žalovaný v odôvodnení uviedol, že potvrdenie mesta bolo vydané na základe predloženého listu vlastníctva a rozhodnutia Mesta Banská Bystrica o zmene užívania objektu meštiackeho domu a čestného vyhlásenia vlastníka nehnuteľnosti bez toho, aby bola vykonaná fyzická ohliadka nehnuteľnosti. Preto tento súhlas podľa žalovaného nemožno akceptovať ako relevantný.

5. K námietke, že 10.7.2019, teda dva dni po vydaní prvostupňového rozhodnutia, žalobkyňa zmenila adresu, a teda pominuli dôvody zrušenia jej prechodného pobytu, žalovaný uviedol, že dôvodom zrušenia bolo uvedenie nepravdivých alebo zavádzajúcich údajov správnomu orgánu, a preto samotné presťahovanie sa nič nemení na fakte, že žalobkyňa správnomu orgánu oznámila nepravdivé resp. zavádzajúce údaje. Zavádzanie videl žalovaný v tom, že žalobkyňa reálne nepobývala na deklarovanej adrese, pričom napriek tomu ňou preukazovala zabezpečenie ubytovania na území Slovenska, čím vedome zavádzala správny orgán. Adresa prechodného pobytu nemá byť fiktívna ale reálna. Žalovaný uzavrel, že napadnuté prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, aj zákonom o správnom konaní a všeobecnými záväznými právnymi predpismi platnými na území Slovenska a žalobkyňa v odvolacom konaní nepredložila také dôkazy, ktoré by smerovali k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) dňa 9.12.2019 žalobu, v ktorej namietala

- porušenie § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) tým, že žalovaný akceptoval dôkazy získané prvostupňovým orgánom a dôkazy a tvrdenia žalobkyne nebral do úvahy;
- zaujatosť správneho orgánu voči celej jej rodine;
- postup správneho orgánu, ktorý posudzoval budovu podľa vonkajšieho vzhľadu, ktorý nehovorí o tom, či sa jedná o obývatel'nú budovu;
- dôkazom o obývatel'nosti prenajatej nehnuteľnosti bol podľa žalobkyne súhlas Mesta Banská Bystrica podľa § 23 zákona o pobyte cudzincov a tvrdenie, že mesto nebolo byt skontrolovať, je irelevantné, pretože tak postupuje štandardne;
- adresa prechodného pobytu spĺňala všetky zákonné podmienky s poukazom na § 8 Vyhlášky upravujúcej minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu;
- žalovaný mal žalobkyňu upozorniť, že predmetná nehnuteľnosť je nevyhovujúca a dať jej možnosť odstrániť nedostatky, ktoré vznikli;
- v zmysle zákona o pobyte cudzincov nie je zakázané, aby sa cudzinec zdržiaval aj mimo adresy uvedenej na prechodnom pobyte. Poukázala na to, že cudzinec má povinnosť podľa § 111 ods. 1 písm. s) zákona o pobyte cudzincov oznámiť policajnému útvaru, že sa bude zdržiavať v rámci územia Slovenskej republiky mimo miesta udeleného pobytu nepretržite viac ako 30 dní, a ak sa tak nestane, dopustí sa priestupku podľa § 118 písm. c) zákona o pobyte cudzincov;
- zmenu adresy, čím pominuli fiktívne dôvody, ktoré boli uvedené správnym orgánom, ale druhostupňový správny orgán napriek tomu podržal prvostupňový správny orgán a zrušil jej pobyt.

7. Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len S.s.p.) žalobu zamietol. Krajský súd sa stotožnil s právnym posúdením žalovaného, ktorý

vec správne právne posúdil, keď na základe zisteného skutočného stavu veci dospel k záveru, že bol naplnený dôvod na zrušenie prechodného pobytu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pretože tu bol dôvod podľa § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov.

8. K námietke žalobkyne, že správne orgány porušili § 3 ods. 5 Správneho poriadku tým, že akceptovali dôkazy získané prvostupňovým orgánom a dôkazy a tvrdenia žalobkyne nebrali do úvahy ako aj k námietke, že správne orgány boli zaujaté voči celej rodine žalobkyne a postupovali zaujato a neodborne, krajský súd uviedol, že boli uplatnené len všeobecne. Žalobkyňa neuviedla ktorým konkrétnym ňou predloženým dôkazom sa orgány verejnej správy nezaoberali. Takisto námietky zaujatosti administratívneho orgánu voči žalobkyni neboli konkretizované vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu. Žalobkyňa nepodala v administratívnom konaní námietku na vylúčenie zamestnancov orgánu verejnej správy, a preto v tomto administratívnom konaní nebolo rozhodované podľa § 12 Správneho poriadku, ktoré rozhodnutie by bolo možné preskúmať v konaní pred správnym súdom.

9. K námietke žalobkyne o neštandardnom postupe správneho orgánu, ktorý posudzoval budovu podľa vonkajšieho vzhľadu, krajský súd uviedol, že táto námietka je len vyjadrením nesúhlasu s tým, ako bolo vykonané dokazovanie vyhodnotené žalovaným a prvostupňovým správnym orgánom. Žalobkyňa neuviedla, v čom je úvaha administratívneho orgánu pri hodnotení jednotlivých dôkazov alebo pri hodnotení dôkazov v ich vzájomnej súvislosti v rozpore s obsahom týchto dôkazov alebo v rozpore s logickým uvažovaním.

10. K námietke žalobkyne, že byt spĺňa štandardy podľa § 8 Vyhlášky upravujúcej minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu, krajský súd uviedol, že je nekonkretizovaná k dôvodom napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie nebolo založené na tom, že tieto štandardy byt nespĺňa, ale na tom, že napriek tomu je v neobývatel'nom stave a dlhodobo neobývaný, a preto žalobkyňa uviedla nepravdivé údaje, keď predložila správne orgánu oznámenie, že toto je miesto, kde má zabezpečené ubytovanie na účely jej prechodného pobytu, ktorého účelom bolo podnikanie na území SR.

11. Za nedôvodnú vyhodnotil krajský súd aj námietku nezákonnosti, ktorá mala spočívať v tom, že orgán verejnej správy nepostupoval podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku, keď žalobkyňu neupozornil a nedal jej možnosť odstrániť nedostatky, a že ju vlastne uviedol do omylu, keď na základe zabezpečenia pobytu v tej istej nehnuteľnosti, v tom istom byte udelil pobyt jej švagrovi (správne má byť manželovi). Takéto námietky sú podľa krajského súdu mimo predmetu preskúmaného konania. Napadnuté rozhodnutie bolo založené na skutkovom stave zistenom v preskúmanom konaní. V preskúmanom konaní bolo zistené, že žalobkyňa oznámením o zabezpečení ubytovania na adrese Z. W. XX, O. O., čo urobila 7.5.2018, uviedla nepravdivé a zavádzajúce údaje. Nešlo o nedostatok jej podania, išlo o vedomé zavádzanie administratívneho orgánu, že bude bývať v budove, v ktorej ani po 11tich mesiacoch, kedy vykonal ohliadku znalec, stále nebývala, pretože byt bol v neobývatel'nom stave. Takéto námietky nemajú teda ani racionálny ani právny základ.

12. K námietke žalobkyne, že v zmysle zákona o pobyte cudzincov pri udelenom prechodnom pobyte štátnemu príslušníkovi tretej krajiny stačí, aby sa na adrese, kde prezentoval zabezpečené ubytovanie zdržiaval jeden deň každých 30 dní, nemá oporu v predmetnom zákone. Podľa krajského súdu žalobkyňa netvrdila a nepreukazovala, že sa na nahlásenej adrese trvalého pobytu zdržiavala. Podľa krajského súdu nestačí prezentovať zabezpečenie ubytovania fiktívne, teda na adrese síce nehnuteľnosti, ktorá je stavebne určená na bývanie, ale v stave, ktorý nie je spôsobilý na takéto užívanie a nezdržiavať sa tam vôbec. Ak tak žiadateľ urobí, zavádza a uvádza nepravdivé údaje. Ak sa zdržiava aj na inej adrese, to nie je zakázané. Ak ale oznámil administratívne orgánu, že má zabezpečené ubytovanie v byte, ktorý nie je užívateľný, a ani sa tam počas prechodného pobytu nezdržiaval, tak vedome uviedol nepravdivé údaje.

13. K námietke nesprávneho právneho posúdenia právnej veci, keď žalobkyňa namietala, že jej konanie malo byť posúdené nanajvýš ako priestupok, krajský súd uviedol, že správnosť právneho

posúdenia veci tvorila predmet súdneho prieskumu. Teda, či zistené skutočnosti a z nich plynúci skutkový záver, boli subsumované pod príslušnú právnu normu, ktorej hypotéza vyjadrená v zákone sa vzťahuje na zistené skutkové okolnosti a skutkové závery. Keďže išlo o byt, ktorý nebol v obývatel'nom stave a žalobkyňa tam ani nebývala, potom žalovaný vec správne právne posúdil, keď takéto skutočnosti považoval za naplnenie dôvodu na zrušenie prechodného pobytu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov.

14. Na základe uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že žiadny z dôvodov nezákonnosti uplatnených v žalobe nebol dôvodný. Správny súd preto žalobu podľa § 190 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, podala s'ťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú s'ťažnosť z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, čím znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. S'ťažovateľka v nasledujúcich s'ťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. namietala nesprávne právne posúdenie v tom, že krajský súd:

- nezohľadnil, že prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný relevantne nepreukázali svoje tvrdenia o tom, že byt je neobývatel'ný, a že nespĺňa podmienky uvedené v § 8 vyhlášky MZ SR,
- nesprávne vyhodnotil žalobné námietky v bodoch 8 až 10 rozsudku za uplatnené všeobecne, podľa s'ťažovateľky námietky sú bližšie uvedené v konkrétnych vyjadreniach a odvolaniach ako aj výpovediach na samotnom pojednávaní, žalovaný a ani krajský súd sa so súhlasom Mesta Banská Bystrica nevysporiadali,
- nesprávne posúdil dôvody rozhodnutia žalovaného, nezdržiavanie sa na adrese prechodného bydliska nie je zavádzanie, ale nanajvyš správny delikt, a opačné posúdenie nemá oporu v zákone o pobyte cudzincov, navyše s'ťažovateľka vždy komunikovala na uvedenej adrese so správnym orgánom,
- nesprávne vyhodnotil dôkazy získané a pripustené v súdnom konaní, keď na jednej strane spochybňuje stanovisko RÚVZ, ktorý ako jediný vydáva stanoviská o tom čo je uvedené vo vyhláške MZ SR a na strane druhej sa opiera o znalecký posudok znalca Ing. Oravkina, ktorý bol vykonaný v exekučnom konaní, čo je rozdielne konanie od konania medzi žalobkyňou a žalovaným,
- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, skutkového stavu a zlej aplikácie zákona o pobyte cudzincov,
- má za to, že napadnutý rozsudok krajského súdu je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov (zásad), najmä princípu ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a ochrany pri legitímnych očakávaní pri rozhodovaní orgánov verejnej moci.

17. S'ťažovateľka kasačnému súdu navrhla, aby kasačný súd napádaný rozsudok zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

18. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej s'ťažnosti navrhol kasačnú s'ťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Vyjadril sa podrobne ku všetkým uplatneným námietkam s'ťažovateľky a zhrnul, že s'ťažovateľka v konaní nedoložila žiadny relevantný dôkaz, ktorým by vyvrátila preukázané zistenia prvostupňového správneho orgánu. V konaní bolo podľa žalovaného dostatočnými relevantnými dôkazmi jednoznačne a nespochybniteľne preukázané, že s'ťažovateľka sa na deklarovanej adrese dlhodobo nezdržiavala, ako aj skutočnosť, že predmetná nehnuteľnosť bola dlhodobo neobývaná.

IV.

Právny názor kasačného súdu

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky začal vykonávať svoju činnosť odo dňa 1. augusta 2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výkon súdnictva prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky odo dňa 1. augusta 2021 vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a bola jej pridelená sp. zn. 1Sžak/6/2021. Od 1. augusta 2021 je na konanie v tejto veci príslušný Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Vec bola náhodným výberom pridelená kasačnému senátu 1S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol pod pôvodnou spisovou značkou.

20. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1 S.s.p., § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku (§ 462 ods. 2 S.s.p.).

21. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. apríla 2022 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

22. Podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar zruší prechodný pobyt, ak zistí skutočnosti, ktoré sú dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie prechodného pobytu podľa § 33 ods. 6 alebo ods. 7 zákona o pobyte cudzincov.

23. Podľa § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie prechodného pobytu, ak štátny príslušník tretej krajiny uvedie nepravdivé alebo zavádzajúce údaje alebo predloží falošné alebo pozmenené doklady alebo doklad inej osoby.

24. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania .

25. Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

26. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

27. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

28. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorý potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o zrušení prechodného pobytu na území Slovenskej republiky na účel podnikania z dôvodov, že uviedla nepravdivé alebo zavádzajúce údaje [§ 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov].

29. Úlohou kasačného súdu bolo posúdiť, či v danom prípade prichádzal do úvahy postup, ktorý zvolil správny orgán, keď sťažovateľke zrušil prechodný pobyt na území Slovenskej republiky z dôvodu, že po udelení prechodného pobytu oznámila zmenu adresy na adrese Z. W.. XX v O. O., pričom táto

nehnutelnosť bola správnymi orgánmi vyhodnotená ako neobývatel'ná, kde sa s'ťažovateľka ani nezdržiavala, čím mala správny orgán zavádzať.

30. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis došiel k záveru, že kasačné námietky s'ťažovateľky týkajúce sa nesprávneho posúdenia, ktorými namietala, že nebolo preukázané, že sa na adrese prechodného bydliska nezdržiavala a žalovaný a prvostupňový správny orgán nesprávne vyhodnotili nezdržiavanie sa na uvedenej adrese a aplikovali nesprávne právne normy, boli dôvodné.

31. Kasačný súd zistil, že o obdobnej kasačnej s'ťažnosti (rovnaký skutkový stav a právne posúdenie), ako je tá, ktorá je predmetom tohto konania, kasačný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 10Sžak/3/2021 zo dňa 28.10.2021 a sp. zn. 1Sžak/5/2021 zo dňa 29.11.2021, preto v ďalšom texte kasačný súd v zmysle § 464 ods. 1 S.s.p poukazuje na odôvodnenia týchto rozhodnutí, s ktorými sa plne stotožňuje.

32. Kasačný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou uviedol, že účelom ustanovenia § 36 ods. 1 písm. b) v spojení s § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov „je odstránenie kladného rozhodnutia o pobytovom statuse štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý ho dosiahol tým, že oklamal správny orgán v konaní o jeho žiadosti. Z formulácie ustanovenia § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov a jeho zaradenia v rubrike „Rozhodovanie o žiadosti o udelenie prechodného pobytu“ je zrejmé, že sa nemá na mysli uvedenie nepravdivého alebo zavádzajúceho údajá alebo predloženie falošného alebo pozmeneného dokladu alebo dokladu inej osoby hocikedy, alebo hocikomu (teda napríklad v nejakej neskoršej žiadosti adresovanej obci, či v komunikácii so súkromnou osobou), ale viaže sa len na údaje uvedené v žiadosti o udelenie prechodného pobytu a na vyžadované prílohy. Ide potom o zákonom prípustnú reakciu správneho orgánu na to, že správny orgán po udelení prechodného pobytu zistí a nespochybniteľným spôsobom preukáže, že bol žiadateľom o udelenie prechodného pobytu v konaní o jeho žiadosti oklamáný, zavádzaný alebo že mu v konaní o jeho žiadosti príslušník tretej krajiny poskytol falošné alebo pozmenené doklady alebo doklad inej osoby. Najčastejšie pôjde o také prípady, keď správny orgán až po udelení prechodného pobytu zistí, že štátny príslušník predložil v konaní o jeho žiadosti falošné alebo pozmenené doklady alebo doklad inej osoby alebo dodatočne vyjde najavo, že uvádzal také nepravdivé alebo zavádzajúce údaje o takých podstatných skutočnostiach, ktoré by mohli mať rozhodujúci vplyv na to, že pri ich odhalení už v štádiu konania o jeho žiadosti o prechodný pobyt by znamenali pre štátneho príslušníka tretej krajiny negatívne dôsledky v podobe zamietnutia jeho žiadosti o prechodný pobyt. Inými slovami, ak správny orgán po udelení prechodného pobytu dodatočne zistí a preukáže, že štátny príslušník zavádzal pri žiadosti o udelenie prechodného pobytu napríklad tým, že by tvrdil, že má zabezpečené ubytovanie a dodatočne by sa preukázalo, že ho zabezpečené nemal, prichádzala by do úvahy aplikácia ustanovenia § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, teda zrušenie prechodného pobytu z dôvodu podľa § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov.“.

33. V predmetnom konaní však podľa názoru kasačného súdu o prípad zavádzania správneho orgánu v podanej žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania na území SR nešlo z dôvodu, že s poukazom na skutkové okolnosti prejednávaneho prípadu nebolo preukázané, že by s'ťažovateľka v tejto žiadosti správny orgán zavádzala.

34. Jednou z podmienok pre udelenie prechodného pobytu na území SR je preukázanie zabezpečeného ubytovania [§ 32 ods. 2 písm. e) zákona o pobyte cudzincov]. S'ťažovateľka v konaní o udelenie prechodného pobytu na účel podnikania preukázala zabezpečenie ubytovania v Z. W. I. T., V. D. XX, O. O.. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že s'ťažovateľka dňa 7.5.2018 oznámila prvostupňovému správnenému orgánu zmenu adresy ubytovania počas povoleného pobytu z Z. W. I. T. na adresu Z. W. XX, O. O. a požiadala o zmenu adresy prechodného pobytu a o vydanie dokladu o pobyte. K žiadosti o zmenu prechodného bydliska predložila Zmluvu o nájme bytu uzavretú medzi prenajímateľom X.. B. Z. (vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa byt nachádzal a s'ťažovateľkou (ako nájomcom č. X) zo dňa 30.4.2018 a súhlas Mesta Banská Bystrica zo dňa 27.3.2019 podľa § 32 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Žiadosti o zmenu adresy bolo vyhovené.

35. „Účelom podmienky udelenia prechodného pobytu štátnemu príslušníkovi tretieho štátu ustanovenej v § 32 ods. 2 písm. e) ZoPC, podľa ktorej žiadateľ musí predložiť doklad o zabezpečení ubytovania nie starší ako 90 dní, v spojení s § 32 ods. 8 ZoPC, podľa ktorého doklad o zabezpečení ubytovania musí preukazovať, že štátny príslušník tretej krajiny má zabezpečené ubytovanie na najmenej šesť mesiacov prechodného pobytu), § 33 ods. 4, podľa ktorého čas, na ktorý má štátny príslušník tretej krajiny zabezpečené ubytovanie počas prechodného pobytu, nemá vplyv na čas, na ktorý sa prechodný pobyt udelí, a § 33 ods. 6 písm. h), podľa ktorého policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie prechodného pobytu, ak je zjavné, že zabezpečené ubytovanie na území Slovenskej republiky nespĺňa minimálne požiadavky podľa osobitného predpisu, spolu s ustanovením § 122 ZoPC, je predovšetkým predchádzanie bezdomovectva takýchto cudzincov s prechodným pobytom. Povinnosť preukázať zabezpečenie ubytovania pred udelením prechodného pobytu tak má znižovať riziko spoločensky nežiaduceho správania týchto osôb. Už z toho, že aj v prípade žiadosti o prechodný pobyt na dlhší čas postačuje zabezpečenie ubytovania na 6 mesiacov, je zrejmé, že zákonodarca počíta s možnosťou zmeny ubytovania počas dlhšieho trvania prechodného pobytu.

36. Podľa § 122 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov dokladom potvrdzujúcim zabezpečenie ubytovania sa rozumie [aj] čestné vyhlásenie cudzinca o vlastníctve nehnuteľnosti. Pritom zo žiadneho zo zákonných ustanovení nevyplýva, že by mal takýto cudzinec aj povinnosť počas prechodného pobytu bývať práve v tejto nehnuteľnosti. Podstatné je, že má takúto nehnuteľnosť k dispozícii. Takisto v prípade udelenia prechodného pobytu bez splnenia podmienky dokladu o zabezpečení ubytovania podľa výnimiek v zmysle § 32 ods. 2 písm. e) body 1-5 vôbec neprichádza do úvahy, že by mal takýto cudzinec bývať v takto vopred označenej nehnuteľnosti. Pri týchto výnimkách zákonodarca prirodzene očakáva, že o reálne ubytovanie bude v príslušnej životnej situácii postarané.

37. Od inštitútu zabezpečenia ubytovania (pred udelením pobytu) je potrebné odlišovať povinnosť (následného) hlásenia pobytu, ktorú pre štátneho príslušníka tretej krajiny s prechodným pobytom ustanovuje § 111 ods. 1 písm. l) zákona o pobyte cudzincov a § 111 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov.“ (10Sžak/3/2021).

38. Ani v prejednávanom prípade, rovnako ako v prípadoch preskúmaných pod sp. zn. 10Sžak/3/2021 a 1Sžak/5/2021, správny orgán zo zistených skutočností nevyvodil záver o tom, že sa sťažovateľka mala dopustiť priestupku podľa § 118 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov na tom skutkovom základe, že mala porušiť povinnosť ustanovenú v § 111 ods. 1 písm. s) zákona o pobyte cudzincov, t.j. oznámiť policajnému útvaru, že sa bude zdržiavať v rámci územia Slovenskej republiky mimo miesta udeleného pobytu nepretržite viac ako 30 dní. Kasačný súd dodáva, že v prípade, že by bolo preukázané, že sťažovateľka sa zdržiavala v rámci územia Slovenskej republiky mimo miesta udeleného pobytu nepretržite viac ako 30 dní, do úvahy by prichádzala podľa § 118 ods. 6 písm. b) zákona o pobyte cudzincov sankcia, ktorou je možnosť uloženia pokutu maximálne do výšky 300 eur. Úvahy správnych orgánov však nesmerovali k aplikácii ustanovení o uložení sankcie za priestupok sťažovateľky na úseku pobytu, ale k zrušeniu prechodného pobytu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, z dôvodu podľa § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov, pretože sťažovateľka správnomu orgánu uviedla nepravdivé alebo zavádzajúce údaje.

39. Podľa názoru kasačného súdu v prejednávanom prípade neprichádzala do úvahy aplikácia § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Kasačný súd má za to, že krajský súd a žalovaný vec nesprávne právne posúdili, keď sťažovateľke zrušili prechodný pobyt z dôvodu podľa § 33 ods. 6 písm. e) zákona o pobyte cudzincov, preto námietka sťažovateľky, že správne orgány jej vec nesprávne právne posúdili a krajský súd jej námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, bola na mieste a kasačný súd ju vyhodnotil ako dôvodnú.

40. S poukazom na vyššie uvedené závery má kasačný súd za to, že ide o také vady, pre ktoré nemožno napadnuté rozhodnutie považovať za zákonné a pre ktoré mal krajský súd toto rozhodnutie zrušiť. Ak tak krajský súd neučinil, jeho rozsudok je zaťažený vadou, pre ktorú nemôže obstať. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, trpí

vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd, zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 2 S.s.p. tak, že zrušil preskúmané rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

41. Kasačný súd teda vyhodnotil ako dôvodnú námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia, čo už samotné postačovalo na vyslovenie záveru o nesprávnosti namietaného rozhodnutia krajského súdu. Sťažovateľka namietala nesprávne právne posúdenie aj z dôvodu, že skutková podstata veci nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Nad rámec vyššie konštatovaného nesprávneho právneho posúdenia veci považuje kasačný súd za dôležité uviesť rovnako ako v sp. zn. 10Sžak/3/2021 a 1Sžak/5/2021, ktoré sa týkali rovnakej skutkovej a právnej situácie, že „vykonané dokazovanie v správnom konaní nemohlo viesť k záverom, ktoré učinili správne orgány, a to, že sťažovateľka uvádzala zavádzajúce údaje o mieste svojho prechodného bydliska. Takýto záver nie je možné vyvodiť za dôkaznej situácie, ktorú zabezpečí správny orgán tým, že vykoná previerku kontroly zabezpečenia ubytovania štátneho príslušníka tretej krajiny bez reálnej ohliadky a vnútornej kontroly nehnuteľnosti, v ktorej štátny príslušník tretej krajiny deklaruje miesto svojho prechodného pobytu za situácie, že štátneho príslušníka tretej krajiny v čase vykonanej jedinej kontroly na ním uvedenej adrese nezastihne.“

42. Kasačný súd uviedol, že „záver o tom, že nehnuteľnosť nebola štátnym príslušníkom tretej krajiny využívaná na bývanie a štátny príslušník tretej krajiny sa v mieste prechodného bydliska nezdržiaval, nemožno urobiť bez vypočutia štátneho príslušníka tretej krajiny k otázkam jeho zdržiavania sa v mieste prechodného pobytu a bez odstránenia rozporov medzi tvrdením štátneho príslušníka tretej krajiny a vlastníka nehnuteľnosti na jednej strane, že predmetný byt je obývatel'ný, suchý a nezávadný, elektroinštalácia je funkčná a tvrdením, že sa v mieste, ktoré uvádzal ako miesto prechodného pobytu zdržiaval a tvrdením prvostupňového správneho orgánu, že byt je neobývatel'ný a štátny príslušník tretej krajiny v ňom nebyva“.

43. Kasačný súd tiež spochybňuje závery správneho orgánu o neobývatel'nosti nehnuteľnosti a fiktívnosti adresy sťažovateľky. „Záver správneho orgánu o tom, že adresa prechodného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny je fiktívna a nie je reálna, nemožno urobiť bez vnútornej ohliadky priestorov správnym orgánom a nemožno ho urobiť zo záverov zo znaleckého posudku vypracovaného pre potreby určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti pre potreby exekučného konania, ktorý nemohol v žiadnom prípade nahradiť vlastné dokazovanie správneho orgánu o tom, či štátny príslušník tretej krajiny na uvedenej adrese, ktorú deklaroval ako svoj prechodný pobyt sa zdržiaval. Takýto znalecký posudok nemôže byť dôkazom pre účely posúdenia podstatnej okolnosti, akou bolo to, či byt v prenajatej nehnuteľnosti bol štátnym príslušníkom tretej krajiny obývaný a už vôbec nemôže byť dôkazom o tom, že sa v byte nezdržiaval a zavádzal správny orgán“.

44. K dôkazom o nízkej spotrebe elektrickej energie a vody má kasačný súd za to, že „údaje o ich mizivej spotrebe nie sú dôkazom toho, že štátny príslušník tretej krajiny zavádzal správny orgán o adrese svojho prechodného bydliska“.

45. K stanovisku Mesta Banská Bystrica kasačný súd uvádza, že súhlasné stanovisko mesta podľa § 32 ods. 2 písm. k) zákona o pobyte cudzincov z ktorého vyplýva, že ubytovanie v nehnuteľnosti, kde sa bude štátny príslušník tretej krajiny zdržiavať počas pobytu, spĺňa podmienky osobitného predpisu (§ 62 písm. f) zákona č. 355/2007 Z.z., § 8 vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z.), „nemožno považovať za spochybňujúce len preto, že podľa správneho orgánu mesto resp. obec udeľuje súhlas bez skutočnej ohliadky priestorov. Nakoľko v otázke týkajúcej sa toho, či predmetná nehnuteľnosť spĺňa štandardy pre dlhodobé ubytovanie ustanovené vo vyhláške Ministerstva zdravotníctva č. 259/2008 existoval minimálne rozpor medzi znaleckým posudkom z ktorého vychádzal správny orgán (vo veci určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti pre exekučné konanie), podľa ktorého predmetná nehnuteľnosť nespĺňa podmienky ubytovania a súhlasom mesta podľa ktorého predmetná nehnuteľnosť spĺňa podmienky ubytovania. Bez odstránenia tohto rozporu, nebolo možné dospieť k záverom, ktoré učinili správne orgány.“

46. S poukazom na vyššie uvedené má kasačný súd za to, že dokazovanie, vykonané správnymi orgánmi, neodôvodňuje závery o tom, že sťažovateľka sa v mieste svojho prechodného pobytu nezdržiavala a tým by správny orgán zavádzala a tiež že by nehnuteľnosť, v ktorej si sťažovateľka nahlásila adresu prechodného pobytu bola v neobývateľnom stave.

47. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

48. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľke, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, priznal právo na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

49. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.